

Bakalářská práce přináší zajímavé téma, představuje a analyzuje česká přirovnání obsahující názvy vybraných domácích zvířat. Přínos bakalářské práce shledávám v částečném zmapování užívání těchto přirovnání v současném úzu na základě jejich výskytu v korpusu SYNv9. Práce tak nejen poskytuje aktuální frekvenční údaje, ale může také sloužit i jako motivace pro další, rozsáhlejší výzkumy české frazeologie.

1. Koncepce práce

Bakalářská práce má promyšlenou koncepci i obsah: zahrnuje teoretickou a empirickou část strukturovanou v devíti kapitolách, dále seznam použité odborné literatury a dvě materiálové přílohy. Autorka celkem jasně a stručně formuluje metodologii a záměr své práce. Vesměs využívá příslušnou lingvistickou terminologii správně, jediným opakujícím se problémem je směšování jazykové a mimojazykové reality – takovému (vesměs eliptickému či zkratkovitému) nepřesnému vyjadřování by prospělo funkční užívání metajazyka. (Příklady viz níže v přehledu.)

Hodnocení: A–B

2. Metodologie a zpracování dat

Pro stanovený záměr práce využívá odpovídající metodologické postupy: vhodně volí východisko a zdroj excerptce analyzovaného materiálu v korpusu označkováném nástrojem FRANTA (nástroj sloužící automatické identifikaci frazémů a ustálených kolokací) a nejfrekventovanější přirovnání konfrontuje s existujícím lexikografickým zpracováním. Zjištěná fakta a údaje však pouze zaznamenává, bez náznaku jejich interpretace či zobecnění. Ačkoli se jedná o dílčí sondu a účelně omezený záběr, bylo by vhodné překročit rámec konstatování. Mnohé zjištěné výsledky jsou zajímavé, většinou jsou však rozptýleny v toku textu: nejen pro názornost, ale i pro srozumitelnost a obsahovou hierarchizaci a hodnocení by bylo vhodné prezentovat kvantitativní údaje (zejména frekvenční) přehledně a souhrnně v tabulce či grafu, tedy zřetelně a výhodně pro jednodušší návazná srovnávání, hodnocení, analýzy. V příloze 2 by tak bylo užitečné tabulky s přirovnáními excerptovanými ze 3 zdrojů postavit vedle sebe.

Hodnocení: B

3. Práce s odbornou literaturou

Práce je založena na dostatečném množství relevantní odborné literatury, citační normy jsou v ní dodržovány jak v závěrečném seznamu, tak ve vlastním textu (včetně poznámkového aparátu). Reference a citace jsou důsledně odlišovány od vlastního textu.

Hodnocení: A

4. Formální úroveň práce

Bakalářská práce vykazuje náležité rysy odborného textu, má přiměřený rozsah. Její text je koherentní, analyzovaná data pro empirický výzkum jsou dostupná a přehledně prezentovaná v přílohách práce. V textu se vyskytují dílčí formulační nedostatky (viz příklady níže).

Hodnocení: A

V přehledu uvádím ukázky drobných obsahových, terminologických či formulačních a formálních nedostatků, příp. komentář k nim (tematicky se týkají částí posudku 1–4):

Obsah, přesnost vyjádření

1) s. 10: *Expresivita není pouze významová, ale i formální. Projevuje se často nápadnou odchylkou či kontrastem vůči formě i významu obvyklého jazykového projevu. Pro doložení tohoto jevu bychom mohli použít výše zmíněný příklad hlava děravá.*

– Je postpozice u tohoto typu kolokací expresivní (zdrojem expresivity) – zde a obecně?

2) s. 25: *frazémy, které obsahují základní tvar zvířete*

– Je třeba odlišovat pojmenování jazykových prostředků (lexémů, přirovnání) a denotátů jimi označených. Viz podobně také např.:

s. 26, pozn. 66: *jiné typy frazeologických či idiomatických jednotek obsahující příslušné zvíře;*

s. 43: *Výsledky nejfrekventovanějšího zvířete byly navíc porovnány se slovníky*

s. 49: *přirovnání obsahující mnou analyzovaná domácí zvířata*

s. 67: *Finální data neobsahují všechny mnou původně představená zvířata*

3) s. 32: *varianty základního výrazu prase;* s. 40: *varianty základního výrazu pes aj.*

– V jakém významu se zde užívá termín *varianty*?

4) s. 43: *Z výzkumu vyplývá, že předmět frazeologie a idiomatiky je okrajovou, avšak nedílnou součástí českého jazyka. Tento poznatek je pouze hrubým odhadem, pro přesnější vyjádření by bylo třeba analyzovat více typů frazémů a idiomů.*

– Je předmět (teorie) frazeologie a idiomatiky opravdu součástí jazyka, nebo jazykovědy?

– A je toto konstatování skutečně výsledkem, zjištěním bakalářské práce? Pokud ano, dokažte.

Výstavba vět, vazby, konstrukce:

s. 28: *Příkladem je těžký jako kráva, kdy se se přirovnání může využít pro zdůraznění např. nějaké činnosti – je náročná, těžká jako kráva a význam zvířete vnímat vyprázdněně, to by se řadilo mezi formální přirovnání*

– stavba výpovědi a její srozumitelnost

Formulační neobratnosti, (ne)vhodnost pro odborný styl

s. 43: *V této bakalářské práci jsem se zabývala českými přirovnáními, která obsahovala lemma vybraných domácích zvířat.*

5. Celkové hodnocení

Bakalářská práce Anny Chmelíkové splňuje nároky kladené na tento typ práce. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm **výborně**.

Praha 22. 1. 2023

Ivana Bozděchová

doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.

oponentka práce